

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA**

z dnia 29 października 2003 r.

**W SPRAWIE WYKAZU DZIEDZIN PIEŁĘGNIARSTWA ORAZ
DZIEDZIN MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE W OCHRONIE
ZDROWIA, W KTÓRYCH MOŻE BYĆ PROWADZONA
SPECJALIZACJA I KURSY KWALIFIKACYJNE, ORAZ
RAMOWYCH PROGRAMÓW SPECJALIZACJI DLA
PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH**

(Dz. U. Nr 197, poz. 1922)

- Wyciąg -

ZAŁĄCZNIK Nr 24

**RAMOWY PROGRAM BLOKU SPECJALISTYCZNEGO
SPECJALIZACJI W DZIEDZINIE PIEŁĘGNIARSTWA
POŁOŻNICZEGO DLA POŁOŻNYCH**

I. Cel kształcenia

Przygotowanie położnej do sprawowania kompleksowej, ciągłej i samodzielnej opieki położniczej nad rodziną w okresie prokreacji.

II. Czas trwania specjalizacji

1. Łączna liczba godzin wynosi 1.095 godzin dydaktycznych.
2. Łączna liczba godzin w bloku ogólnozawodowym wynosi 330 godzin.
3. Łączna liczba godzin w bloku specjalistycznym wynosi 765 godzin, w tym: część teoretyczna 435 godzin, część praktyczna 330 godzin.

III. Wykaz umiejętności będących przedmiotem kształcenia

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

1. Przedstawić rolę i zadania opieki przedkonceptyjnej w przygotowaniu do odpowiedzialnego rodzicielstwa.
2. Opisać koncepcje i modele promocji zdrowia.

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

3. Określić cele, zadania i metody oddziaływań edukacyjnych na młodzież i rodziców.

4. Omówić formy, metody i środki przygotowania rodziny oczekującej dziecka do porodu naturalnego: w poradni dla kobiet (K), szkole dla rodziców lub w toku indywidualnej opieki położniczej.

5. Opisać zasady opieki nad rodzicami w okresie prokreacji.

6. Przedstawić zasady samodzielnej, zindywidualizowanej i ciągłej opieki położniczej nad ciężarną, rodzącą, położnicą z dzieckiem i jej mężem zgodnie z aktualną wiedzą.

7. Określić standardy opieki profesjonalnej w fizjologicznym i patologicznym przebiegu ciąży, porodu i porożu.

8. Scharakteryzować aktualne metody postępowania pielęgnacyjno-leczniczego w przebiegu ciąży, porodu i porożu w przypadku współistnienia chorób matki.

9. Wskazać nowoczesne metody diagnostyczne stosowane w położnictwie.

10. Wyjaśnić zasady komunikowania się interpersonalnego i wspierania psychicznego rodziców w sytuacjach typowych oraz trudnych emocjonalnie lub nieprzewidzianych.

11. Rozpoznawać problemy młodzieży i rodziców w opiece przedkonceptyjnej oraz podejmować stosowne działania edukacyjne.

12. Uczestniczyć w profilaktyce i promocji zdrowia młodzieży i rodziców.

13. Współuczestniczyć w realizacji opieki nad małżonkami z problemem niepłodności.

14. Opracować program szkoły dla rodziców lub program opieki indywidualnej oraz formy, metody i środki jego realizacji w toku przygotowania rodziców do świadomego rodzicielstwa.

15. Planować zgodnie ze standardami opiekę położniczą i sprawować ją samodzielnie nad ciężarną, rodzącą, położnicą, jej dzieckiem i mężem w prawidłowo przebiegającej ciąży, porodzie, porożu oraz przy dobrym stanie dziecka.

16. Współdziałać w zespole terapeutycznym - podejmującym opiekę nad ciężarną, rodzącą, położnicą, jej dzieckiem, mężem - w przypadku patologii przebiegu porodu lub zaburzeń w stanie zdrowia dziecka, zgodnie z aktualną wiedzą.

17. Zapobiegać powikłaniom w przebiegu ciąży, porodu i porożu ze strony matki i dziecka, podejmując stosowne działania.

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

18. Współpracować z zespołem terapeutycznym i interdyscyplinarnym w sprawowaniu opieki nad rodzącą i jej mężem w przypadku współistnienia chorób matki.

19. Organizować pracę własną i podległego zespołu.

20. Monitorować jakość opieki na podstawie kryteriów standardów.

21. Planować i realizować działania edukacyjne w stosunku do rodziców i personelu medycznego.

22. Prowadzić dokumentację procesu pielęgnowania.

23. Podejmować działania diagnostyczne i interpretować ich wyniki.

24. Wykorzystywać najnowsze osiągnięcia nauki i techniki.

25. Współuczestniczyć w prowadzeniu badań naukowych na rzecz rozwoju zawodu, podnoszenia jakości opieki położniczej i jej upowszechniania.

26. Samodzielnie podejmować decyzje zgodnie z kompetencjami położnej.

27. Komunikować się z rodzicami w okresie prokreacji.

28. Wspierać psychicznie rodziców lub samotną matkę w sytuacjach typowych, trudnych emocjonalnie i nieprzewidzianych.

29. Rozwiązywać trudne problemy etyczne zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej.

30. Integrować środowisko zawodowe poprzez aktywne uczestnictwo w działalności organizacji i stowarzyszeń zawodowych oraz towarzystw naukowych.

IV. Plan nauczania

Lp.	MODUŁ	Teoria - liczba godzin	STAŻ		Łączna liczba godzin
			placówka	liczba godzin	
I	Współczesne kierunki opieki nad kobietą	15	-	-	15

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

II	Organizacja i prowadzenie Szkoły dla rodziców	30	Szkoła dla rodziców	15	45
III	Opieka nad rodziną w okresie prokreacji	130	Poradnia K lub Poradnia planowania rodziny Oddział rozrodczości Oddział perinatologii lub ciąży powikłanej Oddział intensywnego nadzoru prenatalnego	35 35 35	270
IV	Opieka nad rodzącą, jej dzieckiem i mężem	130	Blok porodowy z salą porodów rodzinnych	70	200
V	Opieka nad położnicą, jej dzieckiem i mężem	130	Oddział położniczo-noworodkowy Oddział intensywnej opieki położniczej Oddział intensywnej opieki neonatologicznej	35 35 35	235
Łączna liczba godzin		435		330	765

V. Program nauczania

MODUŁ I. WSPÓŁCZESNE KIERUNKI OPIEKI NAD KOBIETĄ

1. Cel modułu

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych

Przygotowanie położnej do wartościowania współczesnych problemów w opiece nad kobietą.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) przedstawić założenia wskazanych strategii i inicjatyw międzynarodowych w promowaniu zdrowia kobiet;
- 2) zanalizować realizację dyrektyw Unii Europejskiej dotyczących wykonywania zawodu położnej;
- 3) uzasadnić znaczenie inicjatyw Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dotyczących programów propagujących: bezpieczne macierzyństwo, Szpital Przyjazny Dziecku, karmienie piersią;
- 4) przedstawić stanowisko dotyczące wspomagania rozrodu człowieka;
- 5) określić funkcje organizacji i stowarzyszeń zawodowych w rozwoju zawodu położnej;
- 6) prognozować i planować własny udział i rozwój zawodowy w kontekście nowoczesnego położnictwa;
- 7) zinterpretować uwarunkowania jakości pracy i świadczeń położnej.

3. Treści nauczania:

- 1) zdrowie kobiet:
 - a) inicjatywy i strategie międzynarodowe ochrony i promocji zdrowia kobiet,
 - b) system i programy zmierzające do ochrony i potęgowania zdrowia kobiet: zwiększenie dostępu do usług, informacji i pomocy, wspieranie grup, organizacji i instytucji działających na rzecz kobiet, rozpowszechnianie informacji i promowanie badań w dziedzinie zdrowia kobiet, finansowanie ochrony zdrowia kobiet, przeciwdziałanie chorobom przenoszonym drogą płciową i zakażeniu wirusem Human Immunodeficiency Virus (HIV), potęgowanie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego kobiet, idea bezpiecznego macierzyństwa, redukcja przemocy wobec kobiet, problem aborcji w świetle różnych wyznań, kierunki rozwoju poradnictwa dla kobiet i poradnictwa rodzinnego;
- 2) zdrowie dziecka:
 - a) upowszechnianie programu promocji karmienia naturalnego,
 - b) inicjatywa Szpitala Przyjaznego Dziecku - propagowanie idei, założenia organizacyjno-programowe,

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych

- c) rozwój i zadania psychologii i pedagogiki perinatalnej,
- d) dziecko w świetle prawa;
- 3) wybrane zagadnienia z dziedziny bioetyki i praw człowieka:
 - a) wspomaganie rozrodu ludzi,
 - b) klonowanie istoty ludzkiej,
 - c) inżynieria genetyczna,
 - d) eksperymenty naukowe dotyczące ludzi;
- 4) rozwój i promowanie zawodu położnej:
 - a) model opieki sprawowany przez położną w kontekście nowoczesnego położnictwa,
 - b) współpraca różnych specjalistów w opiece położniczej,
 - c) uwarunkowania jakości pracy położnej,
 - d) działalność stowarzyszeń i organizacji zawodowych w Polsce
- współpraca z międzynarodowymi organizacjami i stowarzyszeniami zawodowymi położnych.

MODUŁ II. ORGANIZACJA I PROWADZENIE SZKOŁY DLA RODZICÓW

1. Cel modułu

Przygotowanie położnej do zorganizowania i prowadzenia zajęć szkoły dla rodziców.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) opracować założenia organizacyjne szkoły dla rodziców;
- 2) opracować program szkoły dla rodziców;
- 3) zapewnić skuteczną reklamę i nabór kandydatów;
- 4) zaplanować i realizować proces nauczania-uczenia się adekwatny do założeń programowych i potrzeb uczestników;
- 5) zaplanować i realizować specjalny program szkoły dla rodziców w przypadku ciąży powikłanej;
- 6) udzielać wsparcia emocjonalnego i informacyjnego;
- 7) aktywizować do samoopieki;
- 8) komunikować się z uczestnikami zajęć;
- 9) oceniać jakość realizowanego programu i przebieg zajęć.

3. Treści nauczania:

- 1) cele i zadania szkoły dla rodziców;
- 2) założenia organizacyjne tworzenia szkoły dla rodziców;
- 3) wyposażenie placówki;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

- 4) wybrane zagadnienia z dziedziny marketingu;
- 5) organizacja pracy w szkole dla rodziców - podział na grupy w zależności od rozwoju i czasu trwania ciąży;
- 6) budowanie programów z uwzględnieniem treści:
 - a) higiena psychiczna i fizyczna okresu ciąży,
 - b) teorie przywiązania,
 - c) poród aktywny,
 - d) rola osoby towarzyszącej w prawidłowym i powikłanym przebiegu porodu,
 - e) ćwiczenia ogólnokształtujące i specjalne,
 - f) program promocji karmienia naturalnego,
 - g) inicjatywa Szpitala Przyjaznego Dziecku,
 - h) wspomaganie laktacji, zaburzenia laktacji,
 - i) opieka nad niemowlęciem,
 - j) rozwój niemowlęcia i małego dziecka,
 - k) psychiczne i fizyczne zagadnienia okresu porodu,
 - l) metody sterowania płodnością;
- 7) realizacja i ewaluacja programu szkoły dla rodziców;
- 8) proces kształcenia w szkole dla rodziców:
 - a) pojęcie i charakterystyka uczestnika,
 - b) cele edukacji,
 - c) metody realizacji programu,
 - d) zasady kształcenia dorosłych,
 - e) formy pracy,
 - f) środki dydaktyczne.

**MODUŁ III. OPIEKA NAD RODZINĄ W OKRESIE
PROKREACJI**

1. Cel modułu

Aktualizacja, doskonalenie i nabycie nowych umiejętności intelektualnych i praktycznych oraz modyfikacja postawy w celu podniesienia jakości opieki nad rodzicami i dzieckiem w okresie prokreacji.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) kształtować pozytywne postawy wobec zdrowia, jego promocji i profilaktyki chorób dotyczące: płciowości, dojrzewania, postaw i aktywności seksualnej, przygotowania do rodzicielstwa;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

- 2) uczestniczyć w opracowywaniu programów promocji zdrowia, realizować je i oceniać ich skuteczność;
- 3) określić metody oddziaływań zgodne z przyjętym programem przygotowania do rodzicielstwa oraz potrzebami podopiecznych, a w szczególności efektywnego regulowania płodności;
- 4) współpracować z osobami i instytucjami działającymi na rzecz zdrowia kobiety, dziecka, rodziny, społeczeństwa;
- 5) podejmować działania diagnostyczne mające na celu wczesne rozpoznanie ciąży;
- 6) określić i tworzyć standardy opieki nad małżonkami w okresie przedkoncepcyjnym, wspólnymi z problemem niepłodności oraz nad rodziną i dzieckiem w fizjologicznym przebiegu ciąży, powikłanym przebiegu ciąży i w przypadku chorób współistniejących z ciążą;
- 7) planować zgodnie ze standardami opieki i samodzielnie realizować proces pielęgnowania w stosunku do małżonków w okresie przedkoncepcyjnym oraz rodziców i dziecka w prawidłowo przebiegającej ciąży;
- 8) zapobiegać powikłaniom w przebiegu ciąży poprzez podejmowanie stosownych działań zgodnie z kompetencjami położnej;
- 9) współpracować z zespołem terapeutycznym podejmującym opiekę nad małżonkami z problemem niepłodności;
- 10) współdziałać w zespole terapeutycznym podejmującym opiekę nad rodzicami i dzieckiem w przypadku przebiegu ciąży powikłanej;
- 11) współpracować z członkami zespołu terapeutycznego i interdyscyplinarnego w realizacji opieki nad rodzicami i dzieckiem w przypadku współistnienia chorób z ciążą;
- 12) komunikować się z rodzicami oraz członkami zespołów terapeutycznych i interdyscyplinarnych w trakcie sprawowania opieki nad rodziną w okresie prokreacji;
- 13) wspierać emocjonalnie i informacyjnie rodziców, samotną matkę, kobietę spodziewającą się niechcianego dziecka w sytuacjach typowych, trudnych bądź nieprzewidzianych;
- 14) rozwiązywać trudne problemy etyczne zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej;
- 15) oceniać działania własne i podległego personelu oraz rezultaty działań podjętych w zespole terapeutycznym;
- 16) odpowiadać za jakość wykonanych usług;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

- 17) podejmować działania diagnostyczne i interpretować uzyskane wyniki;
- 18) wykonywać i interpretować ciążowe zapisy kardiokograficzne (KTG);
- 19) wykonywać i interpretować wyniki badania ultrasonograficznego (USG) dotyczące oceny usytuowania i dojrzałości dziecka, łożyska oraz ilości płynu owodniowego;
- 20) realizować funkcję dydaktyczno-wychowawczą w stosunku do personelu medycznego;
- 21) prowadzić działania edukujące wobec małżonków w okresie przedkoncepcyjnym, małżonków z problemem niepłodności oraz rodziców w czasie trwania ciąży fizjologicznej, ciąży powikłanej i w przypadku współistnienia chorób matki;
- 22) edukować rodzinę w dziedzinie samoopieki i opieki nad dzieckiem;
- 23) współdziałać w badaniach naukowych na rzecz podnoszenia jakości opieki położniczej.

3. Treści nauczania

- 1) przygotowanie rodziny do pełnienia funkcji prokreacyjnej:
 - a) edukacja zdrowotna w opiece przedkoncepcyjnej: płciowość i dojrzewanie, postawy seksualne i ich uwarunkowania, przygotowanie do pełnienia ról rodzicielskich,
 - b) programy promocji zdrowia, profilaktyki chorób oraz wad rozwojowych płodu w opiece przedkoncepcyjnej,
 - c) udział położnej w działaniach diagnostyczno-leczniczych i korekcyjnych w opiece przedkoncepcyjnej,
 - d) metody sterowania płodnością oraz ich wpływ na zdrowie kobiety i rodziny,
 - e) odpowiedzialność w życiu seksualnym; problem przerywania ciąży w aspekcie etycznym-moralnym i sferze psychosomatycznej,
 - f) choroby przenoszone drogą płciową i zakażenia HIV,
 - g) zasady i techniki komunikowania się z rodziną w opiece przedkoncepcyjnej,
 - h) zasady i metody tworzenia standardów opieki przedkoncepcyjnej,
 - i) organizacja i ocena pracy w sprawowaniu opieki przedkoncepcyjnej;
- 2) opieka nad małżonkami z problemem niepłodności:

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

- a) niepłodność - niepłodność kobieca i męska, jej przyczyny, aspekt psychologiczno-socjologiczny niepłodności małżeńskiej,
 - b) nowoczesne metody diagnozowania i leczenia niepłodności małżeńskiej,
 - c) rozród wspomagany,
 - d) zapłodnienie in vitro - aspekt etyczno-moralny, program przygotowujący małżonków do zapłodnienia in vitro,
 - e) współdziałanie położnej w diagnozowaniu i leczeniu niepłodności małżeńskiej,
 - f) komunikowanie się i wspieranie małżonków z problemem niepłodności,
 - g) zakres i metody edukacji małżonków z problemem niepłodności,
 - h) zasady i metody tworzenia standardów opieki nad małżonkami z problemem niepłodności,
 - i) organizacja i ocena pracy zespołu terapeutycznego w sytuacji leczenia niepłodności małżeńskiej,
 - j) nowoczesna aparatura stosowana w diagnozowaniu i leczeniu niepłodności;
- 3) opieka nad rodzicami i dzieckiem w fizjologicznym przebiegu ciąży:
- a) monitorowanie stanu ogólnego i położniczego ciężarnej oraz stanu zdrowia i rozwoju płodu w przebiegu ciąży fizjologicznej,
 - b) nowoczesne metody służące rozpoznawaniu wczesnej ciąży,
 - c) interpretacja badania USG,
 - d) wykonywanie i interpretacja zapisu KTG,
 - e) dokumentowanie przebiegu ciąży,
 - f) samodzielna, zindywidualizowana i ciągła opieka nad ciężarną, jej dzieckiem i mężem,
 - g) edukacja rodziców w poradni dla kobiet, szkole dla rodziców i w toku indywidualnej opieki położniczej,
 - h) zasady i metody tworzenia standardów opieki położniczej,
 - i) organizacja pracy i ocena jakości opieki w prawidłowym przebiegu ciąży,
 - j) nowoczesna aparatura diagnostyczna stosowana w perinatologii,
 - k) współuczestniczenie w terapii wewnątrzmacicznej płodu przy zastosowaniu USG;
- 4) wybrane problemy w przebiegu ciąży:
- a) ocena czynników ryzyka ciążowego,

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

- b) postępowanie diagnostyczne i profilaktyczno-lecznicze w przypadku ciąży powikłanej: poronieniem, ciążą pozamaciczną, zaśnadem groniastym, zagrożonej porodem przedwczesnym, przedwczesnym odpłynięciem płynu owodniowego, łożyskiem przoduującym, łożyskiem przedwcześnie odklejającym się, nieprawidłową ilością płynu owodniowego, ciążą przeterminowaną i przenoszona, wewnątrzmaciczną śmiercią płodu, niewydolnością szyjkową, ciążą mnogą, wiekiem matki, obciążonym wywiadem położniczym,
 - c) terapia wewnątrzmaciczna płodu,
 - d) przygotowanie i pielęgnowanie ciężarnej w przypadku ciąży powikłanej,
 - e) monitorowanie stanu płodu,
 - f) zagrożenia dla ciężarnej i płodu wynikające z powikłań w przebiegu ciąży,
 - g) intensywny nadzór stanu ogólnego i położniczego ciężarnej w ciąży powikłanej,
 - h) udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno-leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży,
 - i) rola położnej w opiece nad ciężarną w stanach zagrożenia życia,
 - j) proces pielęgnowania rodziny, w przypadku wystąpienia ciąży powikłanej, uwzględniający obowiązujące standardy opieki położniczej,
 - k) przygotowanie rodziców do zabiegów położniczych,
 - l) komunikowanie się z rodziną i udzielanie wsparcia emocjonalnego w przebiegu ciąży powikłanej,
 - m) edukacja rodziców w zakresie przedstawienia przyczyn wystąpienia powikłań i możliwości terapii,
 - n) organizacja i ocena pracy własnej w zespole terapeutycznym w sytuacji intensywnej terapii,
 - o) nowoczesna aparatura diagnostyczna stosowana w perinatologii (badanie USG, KTG) i intensywnej terapii;
- 5) opieka nad rodzicami i płodem w przypadku chorób współistniejących z ciążą:
- a) ocena możliwości wystąpienia powikłań w przebiegu ciąży w przypadku istnienia chorób niepołożniczych,
 - b) nowoczesne metody postępowania diagnostycznego i profilaktyczno-leczniczego w przebiegu ciąży w przypadku współistnienia chorób wynikających z reakcji organizmu

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych

- kobiety na ciążę: gestozy, cholestazy, konfliktu serologicznego,
- c) nowoczesne metody postępowania diagnostycznego i preferowane leczenie w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych: chorób układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, gruczołów dokrewnych, układu moczowego, układu trawiennego, zakrzepowo-zatorowych, zakaźnych, infekcyjnych, układu nerwowego, układu kostnego, nowotworowych, oczu oraz urazów i niedokrwistości,
 - d) zagrożenia dla ciężarnej i płodu w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych u matki,
 - e) rola położnej w monitorowaniu przebiegu ciąży przy współistnieniu chorób niepołożniczych,
 - f) proces pielęgnowania rodziny w przypadku chorób współistniejących z ciążą,
 - g) udział położnej w działaniach diagnostycznych i profilaktyczno-leczniczych podejmowanych w stosunku do ciężarnej i płodu w przypadku współistnienia choroby matki,
 - h) edukacja rodziców w zakresie ich współudziału w procesie pielęgnacyjno-leczniczym w przypadku współistnienia choroby matki,
 - i) komunikowanie się z rodzicami i udzielanie wsparcia emocjonalnego w sytuacjach trudnych,
 - j) organizacja pracy zespołu interdyscyplinarnego sprawującego opiekę nad rodzicami i płodem w przypadku współistnienia ciąży z chorobą matki,
 - k) specjalistyczna aparatura diagnostyczna.

MODUŁ IV. OPIEKA NAD RODZĄCĄ, JEJ DZIECKIEM I MĘŻEM

1. Cel modułu

Aktualizacja, doskonalenie i nabycie nowych umiejętności intelektualnych i praktycznych oraz modyfikacja postawy w celu zapewnienia optymalnej jakości opieki położniczej nad rodzącą, jej dzieckiem i mężem.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych

- 1) określić i tworzyć standardy opieki nad rodzicą, jej dzieckiem i mężem w fizjologii i patologii porodu;
- 2) planować zgodnie ze standardami opieki i samodzielnie realizować proces pielęgnowania dla rodzącej, jej dziecka i męża w prawidłowo przebiegającym porodzie,
- 3) prognozować przebieg porodu;
- 4) zapobiegać powikłaniom w przebiegu porodu ze strony matki i dziecka poprzez podejmowanie stosownych działań zgodnie z kompetencjami położnej;
- 5) współdziałać w zespole terapeutycznym podejmującym opiekę nad rodzicą, jej dzieckiem i mężem w przypadku patologii przebiegu porodu;
- 6) współpracować z członkami zespołu terapeutycznego i interdyscyplinarnego w realizacji opieki nad rodzicą, jej dzieckiem i mężem w przypadku współistnienia chorób matki;
- 7) komunikować się z rodzicą, jej mężem oraz z członkami zespołu terapeutycznego i interdyscyplinarnego w czasie porodu;
- 8) wspierać psychicznie rodzicą i jej męża lub matkę samotną w sytuacjach typowych, nieprzewidzianych lub trudnych emocjonalnie;
- 9) rozwiązywać trudne etycznie problemy zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej,
- 10) organizować pracę własną i podległego personelu;
- 11) ocenić jakość działań własnych i podległego personelu oraz rezultaty działań podjętych przez zespół terapeutyczny;
- 12) podejmować działania diagnostyczne i interpretować uzyskane wyniki;
- 13) współuczestniczyć w prowadzeniu badań naukowych dotyczących podnoszenia jakości opieki położniczej;
- 14) planować, a w czasie porodu realizować działania edukacyjne wobec rodziców;
- 15) realizować funkcję dydaktyczno-wychowawczą w stosunku do personelu medycznego;
- 16) samodzielnie wykonywać i interpretować zapisy badania KTG;
- 17) sprawować intensywny nadzór nad matką i dzieckiem w sytuacjach zagrożenia życia.

3. Treści nauczania:

- 1) opieka nad rodzicą, jej dzieckiem i mężem w fizjologicznym przebiegu porodu:

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

- a) poród naturalny a poród aktywny,
 - b) poród w wodzie,
 - c) samodzielna, zindywidualizowana i ciągła opieka położnicza w warunkach szpitalnych, środowisku domowym lub domu narodzin,
 - d) wskazania, warunki i metody preindukcji porodu,
 - e) monitorowanie stanu ogólnego i położniczego rodzącej w poszczególnych okresach porodu,
 - f) monitorowanie stanu dziecka w czasie porodu,
 - g) proces pielęgnowania rodzącej, jej dziecka i męża w czasie porodu o czasie, przed terminem i z ciąży biologicznie przenoszonej,
 - h) łagodzenie bólu porodowego: metody naturalne (w tym niekonwencjonalne), znieczulenie zewnątrzoponowe,
 - i) dokumentowanie przebiegu porodu oraz procesu pielęgnowania,
 - j) zasady i metody tworzenia standardów opieki położniczej,
 - k) metody psychologicznego oddziaływania na rodziców w celu tworzenia korzystnych warunków do odbycia porodu,
 - l) formy i metody edukacji rodziców w czasie porodu,
 - m) organizacja i ocena pracy własnej i zespołu terapeutycznego w sytuacji typowej i w przypadku porodu nagłego,
 - n) kardiokografia, ultrasonografia śródporodowa;
- 2) opieka nad rodzącą, jej dzieckiem i mężem w porodzie powikłanym:
- a) wskazania, warunki i metody indukcji,
 - b) powikłania przebiegu porodu zależne od: nieprawidłowej budowy miednicy kostnej rodzącej, nieprawidłowego usytuowania płodu w macicy; zaburzeń: w przebiegu mechanizmu porodowego, czynności skurczowej mięśnia macicy, w rozwieraniu się części pochwowej szyjki macicy, w funkcjonowaniu, oddzielaniu i wydalaniu łożyska, wypadnięcia pępowiny i części drobnych płodu,
 - c) nieprawidłowy przebieg porodu uwarunkowany zaburzeniami stanu zdrowia dziecka,
 - d) rola położnej w profilaktyce powikłań porodowych,
 - e) udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru stanu ogólnego i położniczego rodzącej oraz działań terapeutycznych w stanach zagrożenia życia,
 - f) intensywny nadzór stanu zdrowia dziecka oraz terapia wewnątrzmaciczna i pourodzeniowa - udział położnej,

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

- g) proces pielęgnowania rodzącej, jej dziecka i męża w porodzie powikłanym,
 - h) postępowanie położnej w przygotowaniu rodzącej i jej męża do porodu zabiegowego, zabiegów i operacji położniczych,
 - i) rola położnej podczas porodu: zabiegowego, z położenia płodu podłużnego miednicowego, z ciąży mnogiej, z ciąży martwej, przy zabiegach i operacjach położniczych,
 - j) wybrane metody komunikowania się z rodzicami w przypadku porodu powikłanego - udzielanie wsparcia,
 - k) określone metody i zakres edukacji rodziców w patologii przebiegu porodu,
 - l) organizacja i ocena pracy własnej i zespołu terapeutycznego w sytuacji intensywnej terapii,
 - m) aparatura stosowana w sytuacji intensywnej opieki;
- 3) opieka nad rodzącą, jej dzieckiem i mężem w przypadku współistnienia chorób matki:
- a) czynniki ryzyka ciążowego a poród,
 - b) nowoczesne metody postępowania diagnostyczno-leczniczego w czasie porodu, w przypadku współistnienia chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę: gestozy (nadciśnienia indukowanego ciążą), cholestazy, immunizacji Rh,
 - c) nowoczesne metody postępowania diagnostyczno-położniczego w czasie porodu w przypadku chorób niepołożniczych: chorób układu sercowo-naczyniowego, zakrzepowo-zatorowych, układu oddechowego, gruczołów dokrewnych, układu moczowego, układu pokarmowego, zakaźnych, infekcyjnych, układu nerwowego, układu kostnego, nowotworowych oraz cukrzycy i niedokrwistości,
 - d) niebezpieczeństwa dla rodzącej i dziecka wynikające ze współistnienia chorób,
 - e) monitorowanie stanu matki i dziecka oraz postępu porodu w przypadku współistnienia z ciążą chorób matki,
 - f) proces pielęgnowania rodzącej, jej dziecka i męża w sytuacji chorób matki współistniejących z ciążą,
 - g) udział położnej w diagnostyce i terapii rodzącej i dziecka w przypadku współistnienia z ciążą chorób matki,
 - h) edukacja rodziców wdrażająca ich do współudziału w procesie pielęgnacyjno-leczniczym,
 - i) określone metody komunikowania się z rodzicami w sytuacji trudnej emocjonalnie - sposoby rozwiązywania,

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

- j) organizacja i ocena pracy zespołu interdyscyplinarnego sprawującego opiekę nad rodzącą ze współistniejącą chorobą, jej dzieckiem i mężem,
- k) nowoczesna aparatura stosowana w monitorowaniu stanu matki i dziecka.

MODUŁ V. OPIEKA NAD POŁOŻNICĄ, JEJ DZIECKIEM I MĘŻEM

1. Cel modułu

Sprawowanie profesjonalnej opieki nad położnicą, jej dzieckiem i mężem w chorobie i stanach zagrożenia życia w położu.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania położna powinna:

- 1) określić i opracować standardy opieki nad położnicą, jej dzieckiem i mężem w fizjologii i patologii położu;
- 2) planować zgodnie ze standardami opieki i samodzielnie realizować opiekę w stosunku do położnicy, jej dziecka i męża w prawidłowo przebiegającym położu;
- 3) oceniać skuteczność i jakość opieki położniczej;
- 4) zapobiegać powikłaniom u położnicy;
- 5) dokonać oceny stanu zdrowia dziecka i potencjalnych zagrożeń;
- 6) wykonać szczepienia ochronne noworodka;
- 7) podejmować działania w stanach zagrożenia życia noworodka;
- 8) współdziałać z członkami zespołu terapeutycznego i interdyscyplinarnego w realizacji opieki nad położnicą, jej dzieckiem i mężem w przypadku patologii położu i współistnienia chorób matki;
- 9) komunikować się z położnicą, jej mężem oraz członkami zespołu terapeutycznego i interdyscyplinarnego;
- 10) wspierać psychicznie położnicę i jej męża lub matkę samotną w sytuacjach typowych lub trudnych emocjonalnie czy nieprzewidzianych;
- 11) ułatwiać przeżywanie etapów żałoby po stracie dziecka;
- 12) rozwiązywać trudne etycznie problemy zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej,
- 13) organizować pracę własną i podległego personelu;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

- 14) ocenić działania własne i podległego personelu oraz rezultaty działań podjętych w zespole terapeutycznym;
- 15) podejmować działania diagnostyczne i interpretować uzyskane wyniki;
- 16) planować i realizować edukację wobec rodziców w położu;
- 17) edukować położnicę w dziedzinie samoopieki i opieki nad dzieckiem;
- 18) wspierać nawiązywanie kontaktów matki z dzieckiem i ojca z dzieckiem.

3. Treści nauczania:

- 1) opieka nad położnicą, jej dzieckiem i mężem w fizjologicznym przebiegu położu i przy dobrym stanie dziecka:
 - a) współczesna organizacja oddziału położniczo-noworodkowego,
 - b) monitorowanie stanu ogólnego i położniczego w położu,
 - c) monitorowanie i ocena stanu dziecka po porodzie,
 - d) samodzielne, zindywidualizowane i ciągłe pielęgnowanie położnicy, jej dziecka i męża,
 - e) komunikowanie się położnej z rodzicami,
 - f) udzielanie wsparcia w celu tworzenia korzystnych warunków do odbycia położu,
 - g) edukacja rodziców,
 - h) dokumentowanie przebiegu położu oraz procesu pielęgnowania,
 - i) metody i zasady samoopieki kobiety w położu,
 - j) program karmienia naturalnego,
 - k) zasady i metody tworzenia standardów opieki w położu,
 - l) standardy opieki w położu,
 - m) metody regulacji urodzeń;
- 2) opieka nad położnicą w patologicznym przebiegu położu:
 - a) nieprawidłowy przebieg położu uwarunkowany: nieprawidłową involucją macicy, nadmiernym krwawieniem w położu, rozstępem spojenia łonowego, obrażeniami kanału rodowego, zatrzymaniem odchodów, zaburzeniami w przebiegu laktacji, zakażeniami położowymi, zakażeniami ogólnymi,
 - b) udział położnej w opiece nad położnicą w stanach zagrożenia życia,
 - c) edukacja rodziców - przyczyny i możliwości terapii w patologii przebiegu położu,
 - d) monitorowanie stanu ogólnego i położniczego pacjentki i stanu dziecka po cięciu cesarskim,

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

- e) proces pielęgnowania położnicy, jej dziecka i męża po cięciu cesarskim uwzględniający obowiązujące standardy opieki położniczej,
 - f) organizacja pracy zespołu interdyscyplinarnego sprawującego opiekę nad położnicą, jej dzieckiem i mężem w powikłanym przebiegu porodu lub w przypadku zaburzeń zdrowia dziecka;
- 3) opieka nad noworodkiem:
- a) badanie fizykalne: ocena poszczególnych układów, badania dodatkowe i interpretacja wyników,
 - b) badania przesiewowe: badanie słuchu, ocena stawów biodrowych, wczesna diagnostyka chorób metabolicznych,
 - c) szczepienia ochronne noworodka,
 - d) metody i środki pielęgnacji skóry i błon śluzowych,
 - e) zaburzenia zdrowia dziecka we wczesnym okresie poporodowym: noworodek z niską masą urodzeniową, stany zagrożenia życia noworodka, noworodek z problemami hematologicznymi, dziecko z zaburzonym metabolizmem i gospodarką hormonalną, noworodek z chorobą zakaźną,
 - f) stany zagrożenia życia: reanimacja i resuscytacja, niewydolność krążeniowo-oddechowa, bezdech noworodka - diagnostyka, zapobieganie, postępowanie, kontrola parametrów życiowych,
 - g) problemy pielęgnacyjne noworodków z wadami wrodzonymi,
 - h) pielęgnacja noworodków w nagłych stanach chirurgicznych,
 - i) problemy kliniczne i pielęgnacyjne noworodków z infekcją,
 - j) transport noworodka,
 - k) komunikowanie się z rodzicami w sytuacji nieprzewidzianej, udzielenie wsparcia;
- 4) opieka nad położnicą, jej dzieckiem i mężem w przypadku współistnienia chorób matki:
- a) postępowanie diagnostyczne i profilaktyczno-lecznicze w porodu, w przypadku współistnienia chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę: gestozy (nadciśnienia indukowanego ciążą), cholestazy, immunizacji Rh oraz chorób niepołożniczych: chorób układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, gruczołu dokrewnego, układu moczowego, układu trawiennego, zakrzepowozatorowych, wątroby, zakaźnych, infekcyjnych, układu nerwowego, układu kostnego, nowotworowych, cukrzycy, niedokrwistości,

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych

- b) postępowanie diagnostyczne i profilaktyczne w położeniu nad położnicą z obniżonym nastrojem, depresją lub psychozą poporodową,
- c) opieka nad matką (położnicą) i jej rodziną w sytuacjach szczególnych - opieka nad matką samotną, młodocianą, po urodzeniu dziecka z wadami wrodzonymi, po stracie dziecka,
- d) niebezpieczeństwa dla położnicy i dziecka wynikające ze współistnienia chorób,
- e) proces pielęgnowania położnicy, jej dziecka i męża w sytuacji istnienia niepołożniczych chorób matki,
- f) udział położnej w czynnościach diagnostycznych i profilaktyczno-leczniczych podejmowanych w stosunku do położnicy w przypadku istnienia chorób niepołożniczych,
- g) edukacja rodziców w zakresie ich współdziałania w procesie pielęgnacyjno-leczniczym w przypadku istnienia chorób niepołożniczych,
- h) komunikowanie się z rodzicami w sytuacjach trudnych emocjonalnie - udzielanie wsparcia,
- i) organizacja pracy zespołu interdyscyplinarnego sprawującego opiekę nad położnicą z istniejącą chorobą niepołożniczą,
- j) specjalistyczna aparatura diagnostyczna stosowana w monitorowaniu stanu położnicy i jej dziecka.

VI. Kwalifikacje kadry dydaktycznej

1. Organizator kształcenia zapewnia w przedmiotowej dziedzinie kształcenia wykładowców posiadających:

- 1) tytuł naukowy profesora w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;
- 2) stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;
- 3) stopień naukowy doktora w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;

2. Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w dziedzinie będącej przedmiotem specjalizacji, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków:

- 1) posiadają tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa, magistra położnictwa;
- 2) posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa położniczego lub w dziedzinie pokrewnej;

**Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Pielęgniarstwa Położniczego dla Położnych**

- 3) posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie medycyny odpowiadającą dziedzinie pielęgniarstwa będącej przedmiotem specjalizacji;
- 4) posiadają ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień.